Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…1921 оной …ябрин 21-нэ гарана | № 263 (14283) | 1973 оной ноябриин 7, среда | Сэн 2 мүнгэн

Бүхы дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагай—дэлхэйе революционно ёһоор шэнэдхэхэ, капитализмһаа социализмда орохо үе сагай эхи табиһан Агууехэ Октябрь мандаха болтогой!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

Һайндэрөөр, хүндэтэ нүхэд!

Р. АБИДУЕВАЙ плакат.

ОКТЯБРИИН ТУГ НАМИЛЗАНА

Агууехэ Октябриин хубисхалай 56-дахи ойн баярай түүхэтэ һайндэрые совет хүнүүд ажалай болон политическэ тон ехэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглэжэ байнхай. Энэ хадаа һайн һайхан заншал болонхой. Олон түмэн совет арадуудтайгаа хамта буряад араднай Октябриин һайндэрые илангаяа ехэ баяртайгаар тэмдэглэдэг заншалтай. Энэнь тон зүб. Октябриин урда тээ, хаанта засагай үедэ, буряад зоной ямар хүшэр хүндэ, зоболонтой байдалда байһаниинь элитэ. Тэрэ зоболонто байдал эсэслэн үгы болоо. Буряад арад бүрин түгэлдэр эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай өөрын гүрэн түрэтэй болоод, жаргажа һууна.

Совет засагай байгуулагдаһан сагһаа хойшо, түүхын тон богонихон болзор соо, Советскэ Союз доторнай социально-политическэ, экономическа талаар туйлай ехэ хубилалтанууд болоо. КПСС-эй ленинскэ национальна сэсэн мэргэн политикын хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэһэнэй ашаар, агүуехэ ород арадай, мүн аха дүү бүхы бусад арадуудай энархы сэдьхэлэй һайн һайхан туһаламжаар буряад оромнай алишье талааараа ехээр хүгжэнхэй, мүнөө үеын промышленностьтай, алибаа машина техникээр зэбсэгжэһэн коллективнэ хүдөө ажахытай, удхаараа социалис, түхэл маягаараа үндэһэн соёл культуратай түрүү республикануудай нэгэн болонхой.

Республикын предприятинуудай бүтээн гаргадаг продукци хараад үзэбэл, манай промышленностиин ямар ехээр хүгжэһэниинь ойлгосотой болохо: самолёдууд ба элдэб янзын электромоторнууд, тепловозууд ба электровозууд, томо томо автомобильна кранууд ба орёо оньһон приборнууд, целлюлозо ба шэл, эрхим шанартай асбест ба хиринсэ, хубсаһа хунар ба элдэб бүриин амһарта — иимэ гайхамшагта хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргажа байһанаараа Буряад оронойнай хүдэлмэришэн анги омогорхохо ёһоороо омогорхоно.

Эгээл һайшаалтай юумэниинь юуб гэхэдэ, манай фабрика болон заводуудай бүтээн гаргаһан хэрэгсэлнүүд Советскэ Союзайнгаа олохон союзна республикануудта, хизаарнуудта, областьнуудта эльгээгдэжэ байхаһаа гадна, хэдэн арбаад гадаадын гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ бшуу. Энэ хадаа Буряад оронойнай промышленностиин айхабтар түргэнөөр, аша үрэ ехэтэйгээр хүгжэһыень эли тодоор гэршэлнэ.

Тэрэшэлэн хүдөө ажахыдамнай гайхамшагта хубилалтанууд болоо. Колхоз, совхозууднай мүнөө үеын машина техникээр хүсэд дүүрэн зэбсэгжэһэн, томо гэгшын ажахынууд болонхой. Тэндэ дээдэ эрдэмтэй элдэб олон мэргэжэлтэд солбон шударгытаар, омог дорюунаар, оролдосотой эдэбхитэйгээр ажаллажа байнхай. Мүнөө олонхидоо дээдэ эрдэмтэй 1.600 гаран мэргэжэлтэд хүдөө ажахыдамнай хүдэлжэ байна. Тиихэдэ 1923 ондо миил 8 зоотехник болон агроном ажаллажа байһан болоно. Тэдэнэй нэгэниинь лэ дээдэ эрдэмтэй байгаа. Энэ талаар ямар ехэ хубилалтын болоһониинь эндэ элеэр харагдана.

Мүн арадай элүүрые хамгаалха, арадай гэгээрэл хүгжөөхэ, арад зоной энхэ тэниглэн байдал улам бүри пэйжаруулха талаар ямар ехэ юумэн хэгдээ гээшэб! Манайда, үнэхөөрөө, ёһотой культурна хубисхал бэелүүлэгдэнхэй. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагдаа. Бүгэдэ нийтын найман жэлэй һуралсал бэелүүлэгдэжэ, бүгэдэ нийтын уялгата ёһоной дунда һуралсал бэелүүлхээр бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай. Республика дотор айар 12 мянга гаран багшанар тоологдоно. Хүн зоной 10 мянган хүндэ хэды студентнэр хүртэнэб гэжэ тоолоод үзэбэл, Буряад оромнай Франци, Англи, Итали, ФРГ гэхэ мэтын капиталис оронуудые ахижа гараһан байха юм.

Октябриин хубисхалай 56-дахи ойн һайндэр манай республикада илангаяа ехэ дэмбэрэлтэй. Энэ жэлдэ Буряад оромнай 50 жэлэйнгээ ойе баяр баясхалантайгаар, омогорхолтойгоор тэмдэглэжэ, Октябриин революциин орденоор шагнагдаһан байна. Мүнөө республикымнай туг дээрэ гурбан орден: Ленинэй орден, Октябриин Революциин орден, Арадуудай хани барисаанай орден һүр жабхалантайгаар яларалдажа, хүн бүхэнние баярлуулна.

Игэжэ Коммунис партиингаа бата найдамтай хүтэлбэреэр коммунизм тээшэ омог дорюунаар зорижо ябаһан Буряад оронойнай ажалшадай энхэ баяр нимэл даа.

Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэреэр—коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

Цэдэн ГАЛСАНОВ

ГУРБАН ЭРДЭНИ

Үүр хираанаар
Үглөөнэй толо хүртэһэн
Орон түрынгөө
Улаан тугые шэртэнэм:
Ягаан шуһан,
Ялагар сэлмэг хасарааринь
Гурбан эрдэни —
Гурбан орден толорно.

Багша Ленинэй.
Баатар Октябриин
хубисхалай,
Бүхы арадуудай
Бата бэхи найрамдалай
Бүридэмэл һүлдэ
Буряад орондом батажаа.

Гурбан эрдэни —
Гурбан орден нютагжаа.
Үнгэрһэн нажартаа
Үргэн нютагайм
дэбисхэрээр
Алтан найрай
Амтан сэгээ дэлбэрээ. —
Бүхэ барилдаан,
Агтын урилдаан
тооһотоод.
Һүр харбаамнай
Гурбан эрдэнеэр
һолонготоо...

Золойм уургай —
Зүблэлтэ Буряадаа
эльгэлэн,
Зүрхэ сэдьхэлээ
Зүг бүрндэш дээжэлнэм..
Орон түрынгөө
Улаан тугые сүршэнэм.

Арад зонойм
Ажалай ехэ мүрысөөн
Арбан зүгтэ
Адли тэгшээр зүдхэлсэө...

Аба орон,
Арад зон, парти—манай
Гурбан эрдэни
Гэрэл түгэс мандатугай!

ЭХЭ ОРОНДОО—АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

ГЕКТАРАЙ 17,6 ЦЕНТНЕР

ХУРАМХААН. («Буряад үнэнэй» штатнабэшэ корреспондент Г. О. Бадмаев). Түрэл республикынгаа мүндэлһэн ойн баярта байгша ондо аймагаймнай эгээл томо ажахынуудай нэгэн-Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ороохо тарянай баян ургаса ургуулжа, гектар бүриһөө 17,6 центнер шэниисэ хуряаба.

Хабарһаа нааша тарилгаяа һайнаар харууһалжа, бог буртаг үбһыень хаһа сагтань усадхаһанай ашаар надхама үдхэн шэниисэ ургуулжа, бүхыдөө 62379 центнер таряа суглуулаад, гүрэндэ шэнэ ургасын дээжэ худалдаха түсэбөө хоёр дахин үлүүлээ гэхэ гү, али 5 мянган центнер ороохо тушааба. Тиихэдэ 13500 центнер таряа үрэһэ хүрэнгэдэ сэбэрлэжэ хаагаа.

Мүнөө колхозой механизаторнууд поли дээрэхи һолоомоёо суглуулжа, малай тэжээл зөөжэ тухагүй ажаллажа байнхай.

САГААН ЭДЕЭН ДЭЛБЭРНЭ

ГУСИНООЗЕРСК (Хүдөө бэшэгшэ Ц. Балданов). Жэл бүхэндэ горитойхон амжалта туйлажа, аймаг соогоо нэгэнтэ бэшэ эрхимлэдэг Сэлэнгын совхозой һаалишад Агууехэ Октябриин хубисхалай һайндэртэ зорюулан шэнэ илалта туйлаба.

Үнгэрһэн зун, намарай бэлшээриин үедэ ехэ һү һааһын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн тус ажахын һаалиин гүүртэнүүдэй коллективүүд сагаан эдеэ улам элбэгжүүлхээр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга хараалаа бэлэй. Тиигэжэ аймаг дотороо заншалта үүсхэл гаргаһан эндэхи һаалишад бэлшээриин үедэ һү ехээр һааһанай ашаар үнгэрһэн арба һарын туршада бүхыдөө 12284 центнер һү гүрэндөө тушааба. Түрүү һаалишад—Социалис Ажалай Герой Н. Тадвашкина. Р. Цыбикова, М. Нимаева гэгшэд энэ хугасаа соо үнеэн бүриһөө 3300—5267 килограмм һү абажа, хараалагдаһан жэлэйнгээ түсэб уридшалан дүүргээ.

Мүнөө совхозой һаалишад Яруунын аймагай һаалишадай гаргаһан үүсхэлые нэгэн дуугаар дэмжэжэ, үбэлэй һаранuудта үнеэн бүриһөө бүри ехэ һү һаахаар ажаллажа байнхай.

ТОБШОХОНООР...

Нооһо сэбэрлэн угаадаг Улаан-Үдын фабрикын коллектив продукци бүтээн гаргаха, худалдаха арба һарынгаа түсэбые бүри октябриин 10-да дүүргээд, түсэбһөө гадуур нооһо сэбэрлэн угаагаа. Даабариһаа гадуур 1183 тонно нооһон сэбэрлэгдээ, 4 миллион 483 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

3-дахи кварталай үрэ дүнгүүдээр фабрика республикынгаа хүнгэн промышленностиин предприятинуудай дундаһаа түрүү һуури эзэлһэн байна. Фабрикын 363 хүдэлмэришэн байгша оной түсэбые дүүргээд, 1974 оной даабаряар ажаллажа байна.

***

Тимлюйн цементын заводой коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаба. Завод 3-дахи кварталай үрэ дүнгүүдээр СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын предприятинуудай дундаһаа 2-дохи һуури эзэлжэ, мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Завод арба һарын даабариһаа гадуур 4700 тонно цемент үйлэдбэрилөө. Табан жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 16 мянган тонно цемент үйлэдбэрилжэ, шэнэ барилганудта эльгээһэн байна. Коллектив жэлэй түсэбһөө гадуур 3000 тонно цемент үйлэдбэрилхэ гэһэн уялгаяа шэнэлжэ, 5000 тоннодо хүргэхэ гэжэ хараалба.

***

«Электромашина» заводой коллектив Улаан-Үдын Советскэ районой ажалшадай һайндэрэй жагсаалые толгойлхо хүндэтэ эрхэдэ хүртөө. Табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ мүрысөөндэ амжалта туйлажа ябаһан энэ коллектив жэлэй эхинһээ хойшо 600 мянган түхэригэй продукци худалдаад, һайндэрые угтаба. Заводой хүдэлмэришэд хүдөө ажахын захил һайнаар дүүргэнэ. 10 электродвигатель, силос хуряалгын «Вихрь» комбайнай 76705 редуктор хүдөө ажахыда эльгээгдэбэ. Коллектив жэлэй түсэбые декабриин 26 болотор дүүргэхээр шиидэ.

***

«Татарский ключ» карьероуправлениин коллектив гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэнэ. Түсэбһөө гадуур 319 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Коллектив Зүүн-Сибириин химическэ предприятинуудта известняк малтан эльгээхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

***

«Теплоприбор» заводой коллектив продукци бүтээн гаргаха, худалдаха даабаряа һайнаар дүүргэжэ, продукци үйлэдбэрилгые улам ехэдхэнэ. Продукци худалдалга 26,5 процентээр дээшэлээ. Гурбан кварталай туршада 321 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

***

Авиазаводой коллектив Улаан-Үдын промышленна предприятинуудай коллективүүдэй дундаһаа түрүү һуури эзэлбэ. Завод продукци худалдаха кварталай даабарие 101,7 процент дүүргэһэн байна. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 7,6 процентээр үлүү ехэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 103,8 процент, олзо доход оруулха түсэб 105,9 процент дүүргэгдээ.

***

Улаан-Үдын һүнэй заводой коллектив һайндэрые ажалай амжалтаар угтаба. Нёдондо жэлэй 3 кварталай үрэ дүнгүүдтэй сасуулхада продукци худалдалга 5,2 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна. Продукци үйлэдбэрилтын ургалтын 99,8 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаа.

…НИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

…уехэ Октябриин со… революциин 56 жэ… баяртай дашарам… СССР-эй Оборонын … Советскэ Союзай … А. Гречко бүхы …нууд ба матросуудые, …нууд ба старшина… прапорщигууд ба …удые, офицернүүд, …нууд ба адмиралнууд… Хубисхалай һайн… амаршалаад, мүнөө …сэрэгэй техникэ, буу …шудалалгадань, дай… һэримжээ дээшэ…нь, сэрэгэйнгээ журамые бэхижүүлгэдэнь амжалта хүсэбэ.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ зорюулан, ноябриин 7-до манай ороной ниислэл—баатар-хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар-хотонууд Ленинград, Волгоград, Киев, Севастополь, Одессэ, Новороссийск, Керчь, баатар-хэрэм Брестдэ 30 дахин буудалгаар салют үгэхыень захирба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. С. СОЛОМЕНЦЕВТЭ СОЦИАЛИС АЖАЛАЙ ГЕРОЙН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр жара наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Соломенцев** Михаил Сергеевичтэ Ленинэй орден ба **«Хадуур, Балта»** гэжэ Алтан медаль барюулгатайгаар **Социалис Ажалай Геройн** нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 оной ноябриин 5.

Нүхэр Соломенцев Михаил Сергеевичтэ

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Коммунис партиин, Совет гүрэнэй элитэ ажал ябуулагша Таниие, түрэһөөр жара наһа гүйсэһэн үдэрөөртнай дашарамдуулан, халуунаар амаршална.

Ута наһа наһалхыетнай, элүүр энхэ ябахыетнай, совет арадай аша туһада, манай орон дотор коммунизмын илан мандахын аша туһада саашадаа үрэ ехэтэйгээр ажаллахыетнай Танда, Михаил Сергеевич, хүсэнэбди.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

Түсэб үлүүлэгдээ

ХЯАГТА. («Буряад үнэнэй» штатнабэшэ корреспондент Ц. Бабушеев). Табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхээр республика дотороо үүсхэл гаргаһан хүршэ «Родина» колхозой уряае һайшаан дэмжэһэн Хяагтын совхоз байгша ондо гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө сүм бэелүүлбэ. Тиигэжэ бэлэдхэлэй пунктда 6135 центнер һү, 5039 центнер мяха, 957 центнер нооһо оруулаа.

Социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн тус ажахын үхэршэд гүрэндэ тушааха малаа һайнаар бэлшээжэ хүшэлүүлһэн байна. Оролдосотойгоор манагдажа таргалуулагдаһан малынь гол түлэб эрхим тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой малшад шахагдаха үхэрнүүдээ шэмэтэй тэжээл дээрэ харууһалжа, ерэхэ жэлэйнгээ 1 кварталай түсэбые мүн лэ болзорһоонь уридшалан дүүргэхээр шиидэнхэй.

БАЯРАЙ СУГЛААН

…үдэр Улаан-Үдэ хо…еро болон балетэй …байшан соо Агууехэ …иин социалис рево…н 56 жэлэй ойн баяр…зорюулагдаһан баярай … болобо.

…айрай суглаае Улаан… городской Соведэй …хэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо **Е. И. Мульченко** суглаарагшадай нэрьемэ альга ташалган доро нээбэ.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ой тухай элидхэл КПСС-эй Улаан-Үдын городской комитедэй нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** хэбэ.

ШАНГУУД БАРЮУЛАГДАБА

СССР-эй орденуудые, Хүндэлэлэй грамотануудые, Россиин Федерациин хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо тухай грамотануудые барюулалгын баяр ёһолол ноябриин 5-да РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ болобо.

Арадай ажахын элдэб һалбаринуудай мэргэжэлтэд, хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, эрдэм наукын, соёлой, искусствын ажал ябуулагшад үндэр хайра шагналнуудта хүртөө.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов түрүүшүүлдэ орденуудые, грамотануудые барюулхадаа, шагнагдагшадые халуунаар амаршалан, элүүр, энхэ ябахыень, социалис Эхэ оронойнгоо аша туһада шэн габьяатайгаар ажаллахадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ. (ТАСС).

Одо заяанаймнай һүлдэ

АГУУЕХЭ ХУБИСХАЛАЙ ОРДЕНДО ХҮРТЭГШЭД

Хурамханаай аймагай Гааргын совхозой хонишон С. Э. Тыхеева.

Кабанскын совхозой директор А. И. Хмелев.

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон Г-С. Г. Цыремпилова.

Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй металл хэрэгсэлнүүдэй заводой нэгэдэхи цехэй хүдэлмэришэд амжалтатайгаар ажаллажа байна. Жэшээлхэдэ, Николай Степанович Панаринай бригада эрхим амжалтатай.

Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): бригадир Николай Панарин оператор Валерий Костылев хоёр.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

Энэ жэлэй июль һарада Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаһаар 50 жэлэй алтан ой гүйсэһэн байна. Энэ үе соо республикын арадай ажахы болон соёл культурада ямар амжалта түйлагдааб гэжэ хараха болоо һаа, нимэ байна.

☆ 50 жэлэй туршада республикын промышленностиин үйлэдбэрилэн гаргадаг валовой продукциин хэмжээн 886 дахин ехэ болоо.

☆ 1972 ондо республика доторнай 25,9 мянган тонно булад хайлуулагдаа, 969 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдөө, 1.400-гаад мянган тонно шулуу нүүрһэн абтаа, 14.692 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл гаргагдаа. Тиихэдэ автокранууд, орёо оньһон приборнууд, промышленностиин бусад продукци үйлэдбэрилэгдэдэг байха юм.

☆ Хүдөө ажахын валовой продукциин хэмжээн энэ үе соо 4,2 дахин үлүү ехэ болгогдобо.

☆ 1923 ондо республика дотор оройдоо 19,2 мянган хүн һуралсадаг һаа, мүнөө 238,5 мянган хүн һурадаг байна.

☆ Республика байгуулагдаһан жэлдээ арай шамай 0,02 мянган үхибүүн саад, яслида ябадаг байбал, мүнөө 42,4 мянган үхибүүн хүүгэдэй эмхинүүдтэ хүмүүжүүлэгдэнэ.

☆ Буряад ороной 10.000 хүн бүридэ 1923 ондо оройдоо 7 врач байдаг һаа, мүнөө 22 врач ажаллана.

ЯРУУНЫН АЖАЛШАДАЙ ХУБИТА

Агуухэ Октябриин социалис революциин илан мандаһаар 56-дахи жэлэй ойе политическэ болон ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда бидэ мүнөө һайндэрлэжэ байнабди.

1973 он хадаа юһэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргэхэ ехэ тэмсэлдэ шиидхэхы һуури эзэлхэ ёһотой гэһэн партиин заабарие бэелүүлхын түлөө манай Яруунын аймагай колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд, мүн бусад ажалша коллективүүд ехэ оролдолгоёо гарган, эдэбхи үүсхэлээ зорюуллаа.

Арадай ажахын гол һалбаринуудта бүхэсоюзна социалис мүрысөө эмхидхэн дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тунхаглаһан тогтоолнууд ажалша хүн, коллектив бүхэнэй эдэбхи үүсхэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлөө. Гадна манай түрэл республикын байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн угтамжада зорюулһан бүгэдэ нийтын хүдэлөөн али зэргын ехэ удха шанартай байгааб!

Мүнөө жэлэй юһэн һара барагдаба. Гурбадугаар шиидхэхы жэлдэ бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан түсэб болон абаһан социалис уялгануудай хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһаниинь эли болобо. Тэрээнһээ уламжалан, саашанхи зорилгонуудаа баталамжалха, тодорхойлхо саг ерэбэ.

Энэ жэлэй сагай уларилай хэды буруулган, түбэгтэй байбашье, манай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд яһала гэмгүй үрэ дүнтэй Октябриин түүхэтэ һайндэрые угтаба гэжэ тэмдэглэмээр. Гүрэндөө мяха тушааха гурбан кварталай түсэб колхоз, совхозууднай 108, һү — 113, ноохо — 108 процентээр дүүргээ. Нийтын адууһа малай тоо толгой нёдондоной энэ үетэй сасуулбал, нилээд олошороо. Энээнэй ашаар аймагууд хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ илаһан дээрэ тоологдожо, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи шатын мүнгэн шанда хүртөөбди.

Мал улам үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тэмсэлдэ онсо габьяатай байһан, малай үбэлжэлгын үедэ онсо шалгарһан аймагаймнай 32 малшад СССР Союзай орден ба медальнуудта хүртэбэ, мүн малшадай хэдэн коллективүүд бүхэсоюзна мүрысөөндэ илагшадай тоодо оролсоо.

Нарһатын совхозой ахалагша хонишон Д. Г. Цыбиков, Яруунын совхозой һаалишан М. Ж. Батомункуева гэгшэд мүнөө Ленинэй ордендо зүүнхэй. Энэ айхабтар ехэ шагнал, нэрэ алдарыень мүнхэлһэн хэрэг мүн болоно. Гүрэн түрын ехэ шагнал хайрада харюу болгон, һаалишан М. Ж. Батмункуева энэ эхилһэн малай үбэлжэлгын 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.400 килограмм һү һаахаб гэһэн социалис уялга абаад байна.

Малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень арьбадхаха хэрэгтэ Нарһатын, Яруунын, Витимэй совхозуудай оруулһан хубита ехэ. РСФСР-эй хүдөө ажахын министерствын, профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн Яруунын совхозой бригадир нүхэр Мухархановай даадаг һү һаалиин фермын коллективэй ажал хэрэг онсо тэмдэглэмээр. Аймагай һаалишадай мүрысөө үүсхэһэн түс коллектив һү һааха жэлэйнгээ социалис уялгые гурбан һараар уридшалан дүүргээд, эхилжэ байһан үбэлжэлгын юһэн һарын туршада коллективээрээ үнеэн бүриһөө 2.000 килограмм һү һааха гэжэ шиидээ.

Мал ажалай продукцинуудые гүрэндэ худалдаха жэлэй социалис уялгануудые эрхэ бэшэ бэелүүлхэ арга боломжонууд ажахы бүхэндэ бии. Зүгөөр тэдэнээ шадамараар, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхые оролдохо уялгатайбди.

Шиидхэхы удха шанартай гурбадахи жэлдэ түйлаһан амжалтаяа улам арьбадхан, 1974 ондо — табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ бэелүүлхээр хараалагдаһан зорилгоёо хүсэндэнь хүргэхын түлөө КПСС-эй райком, партийна эхин организаци бүхэн коммунистнуудайнгаа, бүхы ажалшадай хүсэ шадал, хүсэл эрмэлзэлые элсүүлхэ байһанаа элирхэйлнэ.

Б-М. ЖАМСУЕВ,
КПСС-эй Яруунын райкомой секретарь.

АМЖАЛТАЯА УЛАМ АРЬБАДХАНАБДИ

Манай коллектив шиидхэхы энэ жэлые габшагай ажалаар тэмдэглэхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, социалис уялгануудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ жэлэй түрүүшын һараһаа оролдожо эхилээ һэн.

1973 он табан жэлэй шиидхэхы жэл байхаһаа гадна, республикымнай 50 жэлэй ойн гүйсэһэн жэл болобо. Энэ жэлые габшагай ажалаар тэмдэглэхэ, ехэ бүтээсэ түйлаха, шэнэ амжалта түйлаха гээшэ манай коллективэй нэрэ хүндэ гэжэ тоолоһон байнабди.

Агуу Октябриин һайндэрые ажалай ямар бэлэгтэйгээр угтабабди гэжэ коллективнай элишэлээ. Омогорхохо, баясаха эрхэтэйбди, гэжэ сэдьхэлээ ханан хэлэхээр.

Үнгэрһэн гурбан кварталай үрэ дүн бидэнэрые баясуулжа, шэнэ амжалтада зоригжуулна гэхээр. Манай коллектив юһэн һарын түсэбһөө гадуур 13 тонно ноохо ээрэһэн, 16 мянган метр шэрүүн бүд нэхэһэн, 15 мянган метр бэлэн продукци үгэһэн байна. Нэгэ миллион 578 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур худалдагдаа. Бүхы технико-экономическа даабаринууд һайнаар дүүргэгдэһэ, энэ талаар һайн үрэ дүн түйлагдаа гээ һаа, манай омогорхол, баяр баясал ойлгосотой бээзэ.

Үйлэдбэриимнай түрүүшүүл, бүхы коллективнай хүсэ шадалаа таргаан ажаллана. Тэдэнэй эдэбхи үүсхэлтэ ажал табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, шиидхэхы жэлдэ габшагайгаар ажаллаха хэрэгтэ зорюулагданхай. «Ажалай эгээл ехэ бүтээсын түлөө», «гээгдэгшэдгүйгөөр ажаллаха» гэһэн уряа байгша оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дэлгэрхэтэй хамта хүдэлмэрилэгшэдэймнай дунда соносхогдоо.

Тэдэнэр энэ уряа халуунаар дэмжээд, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ, түрүүшүүлэй түйлаһан амжалта бүгэдын шадабари болгохо гэжэ яһала оролдоо.

Фабрикымнай үнинэй хүдэлмэрилэгшэд. Социалис Ажалай Герой Дарья Касьяновна Тумурова, сэмбэ нэхэгшэд Зинаида Григорьевна Ключникова, Е. П. Синицкая, Л. П. Королева табан жэлэй гурбан жэлэй даабарие 2,5 жэл соо, республикынгаа 50 жэлэй ойн һайндэр болотор дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үүсхэһэн байна. Иимэ үүсхэл дэмжэһэн сэмбэ нэхэгшэд, ноохо ээрэгшэд ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэжэ, бүтээсэеэ ехээр дээшэлүүлһэн юм. Мүрысөө үүсхэгшэд хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Тэдэнэр гурбан жэлэй даабарие хоёр жэл 3—4 һара соо дүүргэһэн байна.

Сэмбэ нэхэгшэ, ноохо ээрэгшэ гэһэн гол мэргэжэлтэй 80 гаран түрүүшүүл гурбан жэлэй даабарие болзорһоонь холо урид дүүргээд, ерэхэ жэлэй түсэб дүүргэжэ эхилээ. Тэдэнэй олониинь 1974 оной март-май һарын даабаряар ажаллажа байна. Сагые горитой ехээр ахин ябагшадай дундаһаа сэмбэ нэхэгшэ Ю. А. Александрова, Е. М. Шурыгина, ноохо ээрэгшэ В. А. Степанова, С. К. Завьялова, П. Д. Мочалкина, А. Д. Кудрявцева гэгшэдые нэрлэхэ байнаб. Эдэ нүхэдэй нэрэ урдань ехээр дурдагдаагүй байха.

Үнинэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта нэгэ алхамаар ургашаа дабшажа, дүй дүршэлыень халан абалсажа ябаһан олон залуу хүдэлмэришэдэй ажалдаа шалгарһаниинь баясамаар. Утаһа ээрэгшэ Татьяна Гончаренко, сэмбэ нэхэгшэ Галина Федорова гурбан жэлэй даабарие болзорһоонь холо урид дүүргээ.

Манай коллективэй энэ жэлдэ түйлаһан үшөө нэгэ амжалта юуб гэхэдэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ табан жэлэй даабарие дүүргэһэн байнабди. Техническэ дэбжэлтэ түйлаха, шэнэ, бүтээсэ ехэтэй техникэ тодхохо, үйлэдбэреэ шэнээр зэбсэгжүүлхэ гэһэн гол шэглэлнай иимэ үрэ дүн үгэбэ ха. Сэмбэ нэхэгшэд А. И. Гриф, В. И. Бачина, З. Г. Ключникова болон бусад зарим түрүүшүүл бүтээсэ ехэтэй 4 станок хангажа, ажалайнгаа бүтээсэ 4 дахин дээшэлүүлээ.

Бага гаргашатайгаар һайн шанартай ехэ продукци бүтээн гаргаха гэһэн уряатай социалис мүрысөөндэ өөлэдынгөө хубита оруулжа байһандаа коллективнай омогорхоно. Түйлаһан үрэ дүнгүүд шэнэ амжалтада бидэнэрые зоригжуулна.

Байгша оной түсэбые декабриин 28 болотор дүүргэхэ гэһэн үгэдөө хүрэхэ байһандаа бодотоор этигэнэбди.

В. ГОВЕНЬКО,
коммунис ажалай нарин сэмбын фабрикын директор.

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН БА ХҮ[...] АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! КОЛ[...] ЗУУД БОЛОН СОВХОЗУУДАЙ МА[...] РИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ҮНДЭҺЭ Һ[...] БЭХИЖҮҮЛЭГТЫ! ХҮДӨӨ АЖАХЫН [...] ЛЭДБЭРИИЕ ЭЛЕКТРИЖҮҮЛГЫН, [...] ГЭЛЖЭ, ДЭЭРЭНЬ ОНЬҺОЖОРУУЛ[...] ХИМИ ХЭРЭГЛЭЛГЫН, ГАЗАРАА ША[...] ЖУУЛГЫН ЭРШЭ ТҮРГЭДХЭГТЫ!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануу[...])

Үндэр шагналда хүртэгш[...]

ҮҮРЭЭР БОДОДО[...] ЦЫРМА

Очерк

1.

Баяхан Хэжэнгэ тосхоной Соёлой ордон соо ажалай түрүүшүүлэй суглаан болоо һэн. КПСС-эй обкомой секретарь Валентин Федорович Лысов аймагай эрхим хүнүүдтэ — һаалишад, хонишодто гүрэн түрын шагнал — орден, медальнуудые барюулжа эхилбэ.

— Хэжэнгын совхозой һаалишан Чимитова Цырма Цыбденовна «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаба, — гэжэ соносхоходонь, зал соо альга ташалган аадар бороодол шааяжа, дундуур бэетэй эхэнэр һууриһаа бодожо, ендэр тээшэ алхалба...

Һаалишан... Хүндэтэй, харюусалгатай энэ мэргэжэл тухай манай уран зохёолшод, журналистнууд, уран зураашад, композиторнууд нилээд олон юумэ бүтээгээ ...«Хэжэнгын гол» гэжэ аймагай газетын хуудаһануудые иража һуунаб. Аймагай һаалишадай мүрысөөн, тэдэнэй түйлаһан дүнгүүд тухай мэдээнүүдые хирэ болоод лэ газетын хуудаһан дээрэ уншанаб.

Чимитова Цырма Цыбденовна... Хэжэнгын совхоз соогоо эгээл түрүүлжэ ябаһан һаалишан.

...Түрүүшын саһан аалихан бударна. Хэжэнгэ голой эрьедэ оршоһон һаалиин фермын гэр байранууд мүнгэн саһанда хушагдажа, үбэлэй үзэсхэлэн зураг соо ороно. Цырма Цыбденовна үнеэгээ һаажа дүүргэһээ, гэртээ ерэбэ.

Яралгүйхэн хөөрэлдэнэбди. Цырма Чимитовагай ажабайдалай зам тиимэшье хүнгэн бэшэ байгаа.

2.

Тэрэ үдэрые Цырма Цыбденовна элихэнээр һанана. Нүхэрынь — Цырендоржо Цыдыпов хүндээр үбшэлэнхэй хэбтээ һэн.

1966 оной ноябриин 7. Цырма Цыбденовна үнеэгээ һааһаар гэртээ яаража ерээ һэн. Нүхэрынь орондоо хэбтээд, һуларантаһан нюдөөр Цырма тээшээ хараба. Тиигээд аалиханаар иигэжэ хэлээ һэн:

— Миниишни эдэгэхэм гайтай болоо бэшэ аал даа. Шамдам хүндэ болохонь. Найман үхибүүднай хүл дээрээ гарана аабза. Зон нүхэд гэжэ байха. Шимни һаалишанһаа болихо гүш? Али яахабши? Бэлигтэмнай үшөө жаахан байна. Өөрөө мэдэнэ аабзаш даа.

Цырма уруугаа хараад, абяагүй һууба. Нюдэндэнь нулимса эжэ эхигүйгөөр ялаганаба.

...Уданшьегүй, тэрэл ноябрь һара соогоо Цырендоржо нүхэрынь наһа барашоо һэн. Цырмагай нюдэнэй урда бүхы дэлхэй хэлбэлзээн, газар дайда гансата хооһон болошоһон мэтээр үзэгдэбэ..

Цырма Чимитовада ехэл хүндэ байгаа. Теэд энэ уйдхар гашуудал тэрэниие хухалжа шадаагүй. Тэрэ һаалишанаар ажаллаһан зандаа ябаа һэн.

3.

Тэрэ гэһээр долоон жэл үнгэрбэ. Цырма Цыбденовнагай үхибүүд бултадаа һургуулида һурана. Зунай амаралтын үедэ эхэдээ туһална.

Арбан юһэн үн[...] бүри һааха гээшэ[...] бэшэхэн хэрэг. Ор[...] гэртээ ерэхэдэнь, [...] хүлеэжэ һууха. Тэд[...] саһа угааха, оёхо [...] Эдеэ хоолыень бэ[...] аргагүй. Теэд Цыр[...] деновна хаанаашье [...] ябаа. Тэрэнэй үхи[...] нэйшье хүүгэдһээ [...] хубсаһа хунар һа[...] хоолоор дутамаггүй[...]

...1967 ондо Цыр[...] деновна энэ фермэ[...] луун гүүртэ гээд [...] нүүжэ ерээ һэн. [...] энэ фермые даагша[...] мадоржо Бальжитов[...] байгаа.

Цырма тээшэ тэ[...] зобонгёор хараад:

— Яаха гээшэб[...] гээ һэн.

Тиигэхэдэнь Цыр[...] дороо аалиханаар б[...]

— Яаха гэжэ?.. [...] һаана аабзаб.

Цырма Цыбденов[...] това мүнөө дүшэн [...] боложо ябана. Ар[...] лоон наһанһаа хойш[...] харууһална. Хонишо[...] хүдэлөө. Юрэдөө, [...] хэлэхэдэ, дүй дүрш[...] лоһон һаалишан.

Түрүү һаалиша[...] нүхэдынь иигэжэ [...]

— Цырма ехэл [...] хүн. Тэрээнтэй суг [...] һан хүн заримдаа [...] даашье болохо. Нэг[...] дүүргээгүйдөө [...] амардаггүй хүн...

— Адлил, нютаг[...] үүлтэрэй үнеэдые [...] байһан аад, Цырм[...] дол илаад байха ю[...]

— Үүр сүүрээр [...] гүйдэг хүн. Үнеэ[...] луулжэ, уһалжа [...] хараһан һайт.

— Бэрхэ хүнш [...] ондоо даа. Наймаа[...] дэй эхэ. Хэжэнгын[...] хоз соо ходо түрүүл[...] даг хүн.

4.

Арбан долоо[...] басаганай эгээ [...] шынхиеэ һаалиин [...] ерэхэдэнь, наһажаа[...] шад Долгоржаб Ш[...] Мэдэгма Юмдылык[...] шэд һэжэглэнгээр [...] һэн:

— Басаган, юрэ[...] лишан болоод яаха[...] бши? Амар ажал о[...] юм гү?

— Тиимэ, тиимэ, [...] хүн гээшэш. Үнеэнэ[...] һантай зууралдаад [...] нибби?!

Теэд Цырма [...] өөрынхеэрээл бол[...]

...Хэжэнгэ нютаг[...] урдахи хадануудай [...] үүрэй толон сайр[...] үдэрэй ерэһые мэд[...] бэ. Халаад үмдэһэн [...] Чимитова хүнэгөө [...] нуулһаар фермэ т[...] хална. Хаанашьеб н[...] бэе бэеэ үрдилдэн т[...]

Арбан һарын дүш[...] хоз соогоо түрүүлж[...] һан, Хэжэнгын со[...] депутат Цырма Цы[...] Чимитова үнеэдээ [...] эхилнэ. Амтатай [...] жажалжа байһан ү[...] эхэнэр тээшээ м[...] хаража, үшөө ехэ [...] хуулхаар бэлэн [...] Тиихээр уулын [...] наран бултайба.

Г. ДАШАБ[...]
Хэжэнгын совхоз[...]

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ҮГЭ БАТА

Һайндэрнүүдые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гээшэ манай Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой хүдэлмэришэдэй ёһо заншал болоһон юм. Бидэнэр Агуухэ Октябриин хубисхалай 56 жэлэй ойдо зорюулһан шэнэ уялгануудые абаа бэлэйбди. Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгаяа дүүргэхын тула олохон хүдэлмэришэднай эршэмтэй шангаар хүдэлжэ ороо бэлэй. Шифер хэдэг конвейерые хүдэлгэдэг машинистнүүд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхын түлэ шангаханаар тэмсэжэ ороо һэн.

Машинист Борис Иванович Спиринэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд байгша оной юһэн һарын даабариһаа гадуур 12300 хэһэг шифер хэжэ, һайндэрөө угтаба. Энэ бригадын хүдэлмэришэд октябрь һарынгаа даабари хоёр хоногоор урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 3000 хэһэг шифер бүтээн гаргаба. Борис Иванович Спирин үндэр мэргэжэлтэй баян дүршэлтэй хүдэлмэришэн юм. Тэрэнэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, социалис мүрысөөндэ илаһан лэ байдаг.

Манай республика дотор бодхоогдожо байгаа байрын гэрнүүд, соёлой ордонууд, завод, фабриканууд, кошара, фермэнүүд сүм шифераар хушагдана. Шэнэ гэрнүүдэй шифер хушалтые харахадаа, бидэнэр булта Борис Спиринэй, тэдэнэй нүхэдэй, заводой бүхы хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалые харана гээшэбди. Эдэнэй бүтээн гаргаһан продукци барилгада бүри саашадаа үргэнөөр хэрэглэгдэхэ. Тиимэһээ заводой хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр гаргаха уялгаяа дүүргэжэ байһандаа баяртай.

В. ГОРБУНОВ,
Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник.

АЛЬГАН СООМ—АЛТАН ТАРЯАН

Ажабайдалай һүлдэ, эдеэ хоолой дээжэ — алтан таряа ургуулха гээшэ дэмбэрэлтэ һайхан хэрэг гэжэ һанадагби.

Би өөрөө хорёод жэлдэ Түгнынгөө талада таряа ургуулнаб. Хабарай хара һалхин, намарай ольбон хүйтэндэ хэды дааратараа, һүни үдэргүй эсэтэрээ хүдэлөөшье һаа, механизатор болоһондоо хэзээдэшье гомдодоггүйб.

Баян ургаса абаад, бүхы таряагаа амбаар, складта оруулаад байхада омогорхолтой. Агуухэ Октябриингаа алдарта һайндэрые дан хооһон гараараа угтажа байнагүйбди гэжэ һанахада сэдьхэл ханасатай байна. Юуб гэхэдэ, бидэ механизаторнуудайл оролдолгоор манай совхоз таряалангай гектар бүриһөө 16,2 центнер ургаса, зарим газарһаа гектарай хорёод центнер ороо һо абаа ха юм. Эхэ оронойнгоо амбаарта 12 мянган центнер таряа оруулаабди. Ерэхэ жэлэй тарилгын үрэһэн хүсэд хүрэхөөр хаагдаа. Адууһа малдашье эдюулхэ талха таряан ехэ абтаа.

Ажахынгаа эрхим комбайнер Потап Калашниковтай хоюулан жэл бүри мүрысэдэгбди. Байгша ондо тэрэмнай 7 мянган центнер таряа сохёо. Харин бинь түрүүн ургаса амяарлан хадалгада ороод, үсөөхэн үдэр соо 300 гектар сабшааб удаань бааб суглуулжа сохиходоо 5,5 мянган центнер таряа хуряагаабди. Юрэдөө адлирхуу үрэ дүн түйлаа хабди. Хоюуландамнай чемпионой лентэ зүүлгэжэ болоно.

Бүхы таряанай амбаарта орооһье һаань маанадта мүнөө гараа хабсараад һууха аргагүй байна. Таряалан дээрэхи һолоомо суглуулха, тэндээ наг шэбхэ гаргаха, трактор, машинануудаа заһабарилха хэрэгтэй. Һайндэрлэһөөр лэ дахин хамсыгаа шаман ажаллахабди.

Д. РАДНАЕВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой механизатор.

Барилга дээрэһээ репортаж

ШЭНЭ КВАРТАЛДА

Шэрын үнэрөөр гутаһан шэнэхэн гэрэй үүдыень татажа ороходоо, бидэнэр эгээл түрүүн барилгашад тухай бодоодхидог гээшэбди. Тэдэнэй хүдэлмэришэ гараар, оролдолго шадабариин ашаар үндэр сагаан гэр ербын бодхоогдоод, хүнэй дура татан байна ха юм. һүүлэй хэдэн жэлнүүд соо республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо шэнэ гэрнүүд тон олоор баригдаһан, баригдажашье байна. Үдын урда талада шэнэ кварталнууд, бүхэли микрорайонууд бии болонхой.

Шэл, бетон, алюминеэр 20-дохи кварталда баригдаһан Зүүн-Сибириин технологическа институдай байшан олоной анхарал татадаг лэ. Дүрбэн жэлэй саанахана эндэ түрүүшын гэрэй һуури табигдаһан юм. Мүнөө хэдэн олон гэрнүүд ербын бодоод, городой захын түхэл шарай хубилгаа, үргэн үйлсэнүүдынь асфальтаар хушагдажа, уляангир, хуһан модод эндэ һуулгагданхай. Балшар заахан үхибүүдэй баяртай хүхюун энеэдэ зугаа эндэһээ таһардаггүй, зол жаргалта байдалай гэршэ тэмдэг болоно. Жэл бүри шэнэ шэнэ гэрнүүд ашаглалгада үгтэжэ, хэдэн зуугаад ажалша зон иишэ нүүжэ ерэнэ. Мүнөө 20-дохи кварталда 3000 хүн зон ажаһууна.

Буряадай гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэд 80 бүлэ айлай орохо гэрэй торхые барижа дүүргээд, мүнөө дотор талынь хүдэлмэри хэжэ байна. Барилгашад шэнэ гэрэйнгээ дотор талын хүдэлмэри шэнэ жэлэй урдахана дүүргэжэ, ашаглалгада үгэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэй.

20-дохи квартал. Хайшаашье эрьехэдэш шэнээр баригдажа байһан гэрнүүд харагдана. Тохорюун шэнги ута хоолойтой кранууд барилгын шэнэ талмай дээрэ хүдэлжэ байна. Үдэр хоногой ошохо тума шэнэ кварталай шэнжэ шарай улам гоё һайхан болоно. Агуухэ Октябриин хубисхалай 56 жэлэй ойн урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эндэхи барилгашад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, бүри шангаар хүдэлжэ ороһон юм. Буряадай гэр барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай барилгашад 960 үхибүүдэй һураха һургуулиин ордон эндэ барижа дүүргээд, мүнөө дотор талынь хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ һургуули жэлэй һүүл багаар ашаглалгада үгтэхэ юм. Байгша он соо эндэ 80 бүлэ айлай орохо үшөө нэгэ гэр ашаглалгада үгтэхэнь гээшэ. Шэнэ кварталда шэнэ гэрнүүд бүри олоор ашаглалгада үгтэжэ, зонойнь тоо улам олошорно. Эндэхи үхибүүд һаядаа өөрын һургуулитай болохонь лэ. Улаан-Үдэ хотомнай ургажал байна. 80, 120 бүлэ айлай орохо хэдэн олон гэрнүүд жэл бүри баригдана. Городоймнай хүн зон шэнэ гэрнүүд соо түбхинэн орожо, шэнэ байдалаа зохёоно. Агуухэ Октябриин хубисхалай аша туһаар иимэ золтой жаргалтайгаар ажаһуунабди.

Хэдэхэн жэлэй саана хооһон байһан газарта бүхэли городок бодхоогдобо ха юм. Ажабайдалай арюун һайхан хүгжэм эндэһээ замханагүй.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Намар сагай hалхин үлеэжэ,
Наадан байхадаа угаа hайхан,
Нармай дайдын шарай сэлмээжэ,
Наран ялбахадаа бүрил hайхан.

Хонгор талыемнай бүрхөөн бэлшэhэн
Хонин hүрэгэй хушуурхань hайхан.
Хонгёо дуутаа татан ябаhан
Хонишон басаганай хоолой hайхан.

***

Залуу наhан, залуу наhан!
Зам харгыда зорин гарыш.
Заяан хубиш ехэл hайхан.
Зориг түгэлдэр урагшаа дабшыш.

Эрдэм соёлой үндэр орьёл
Эрид урдаш хүлеэжэ байна.
Эршэ дүүрэн дүүлин гарахыеш
Эхэ орониш этигэн байна.

Октябрь, шамда алдар соло!

Ц. Цырендоржиев

Магтаал шүлэг

...лдар солото
Эхэ оронойм
нютагуудта
...лыш шинии
энэ үдэр дуудахань.
...ло дууданаб
шам тухай, Октябрь!
...ло дууданаб
hайндэртэш, Октябрь!

Литература болон искусствын ажал ябуулагшад, соёлой хүдэлмэрилэгшэд! Совет искусствын партийна, арадай шэнжэ шанарай тугые дээрэ үргэжэ ябагты, уран шадабари мэргэжэлээ улам нарижуулан hайжаруулагты, коммунизм байгуулагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хаба шадабаряа зорюулагты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудhаа).

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ 1923 ондо республика дотор нэгэшье библиотекэ үгы байhан юм. Мүнөө 579 библиотекэ хүдэлжэ, 4.351 мянган хэhэг ном тоологдоно.

☆ 1923 ондо нэгэшье совхоз үгы байбал, мүнөө 78 совхоз тоологдоно. 1932 ондо Буряад орондо хүсэ багатай 1068 колхоз байбал, мүнөө томодхогдоhон 77 колхоз бии.

☆ Республикын колхоз, совхозуудта 808,7 мянган гектар таряалангай газар бии юм. Тэрэнэй 509,7 мянган гектарта ороohото ургамалнууд таригдана. Республикын ажахынууд 1972 ондо 81,1 мянган тонно минеральна үтэгжүүлгэ абаhан байна.

☆ Буряадай АССР-тэ 1929 ондо 312 мянган толгой эбэртэ бодо мал, 217 мянган хонин байhан hаа, 1973 оной эхиндэ 484,7 мянган толгой эбэртэ бодо мал, 1.902 мянган хонин бии байгаа.

☆ 1923 ондо 18 мянган тонно мяхан үйлэдбэрилэгдэhэн байбал, 1972 ондо 51,6 мянган тонно абтаа. 1940 ондо үнеэн бүриhөө 378 килограмм hү haaгдаhан hаа, 1972 ондо дунда зэргээр 1549 килограмм абтаба.

☆ 1940 ондо тахяа бүриhөө 20 үндэгэн абтажа байбал, 1972 ондо 191 үндэгэн абтаа. 1940 ондо хонинhоо 1,7 килограмм ноohон хайшалагдаhан hаа, нёдондо 3,1 килограмм абтаhан байна.

☆ 1923 ондо республикын хүдөө ажахыда нэгэшье трактор, комбайн, ашаанай машина үгы байhан байбал, 1973 оной эхиндэ 8836 трактор, 3152 комбайн, 4650 ашаанай машина байгаа.

СОВЕДЭЙНГЭЭ ТУГЫЕ ДЭЭРЭ ҮРГЭН

Октябриин революциин 56-дахи ойн hайндэрые манай Баргажанай поселково Соведэй олонхи депутадууд ажалай амжалтаар, түсэбүүдээ ба абаhан социалис уялгануудаа эрхимээр дүүргэжэ угтаба. Тэдэнэй энэ эрмэлзэл оролдолгые гайхаадшье яалайб! Совет хүнүүд жаргалта энэ үе сагымнай нээhэн Агуухэ Октябриин революциин ойе тусгаар сэгнэжэ, ажалшан арадай засаг түрэтэ гүрэнэйнгөө амжалтануудые арьбадхахын түлөө хүсэ шадалаа гамнадаггүй бшуу.

Үйлэдбэриин элдэб hалбаринуудта манай поселково Соведэй депутадууд ажаллана. Зүгөөр би мүнөө хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэридэ ажаллажа ябаhан нүхэд тухайгаа хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Ажахынуудай, предприятинуудай амжалта эдэ нүхэдэй оролдолгоhoo бага бэшээр дулдыдадаг. «Наймаалагша оасаганай үглөөгүүр намтай зохидоор хөөрэлдэhэнhоонь юм гү, али үсэгэлдэр үhэеэ hайнаар заhуулжа, театрта ябаhанhаам болоо гү, юрэдөө, мүнөөдэр ажални ехэ урагшатай байжа, даабаряа зуун табин процент дүүргэжэрхёолби!» Имэрхүү хөөрэлдөө нэгэнтэ бэшэ дуулдадаг гээшэ. Тэдэнэй эдэ амжалтануудта Баргажанаймнай поселково Соведэй депутадууд: оёдолшон Серафима Павловна Ликтарникова, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэ Мария Александровна Мисюркеева, багша Федосья Анфиногеновна Киберева, библиотекарь Любовь Линеевна Винокур, наймаалагша Тамара Александровна Скосырская, Баргажанай райпогой ажахын таhагые даагша Иннокентий Николаевич Гусев болон бусадай туhа нэмэри ехэ байха.

Эдэ нүхэднай өөhэдынгөө даалгагдаhан ажалда амжалтатай хүдэлмэрилхынгөө хажуугаар иимэ ажалда хододоо эдэбхитэй, олондо жэшээ харуулжа ябадаг. Поселогойнгоо засаг түрэдэ арад зониие түлөөлхэдөө, тэдэ ашa туhатай нилээд олон асуудал шиидхэлсэдэг, хүдэлмэри ябуулалсадаг байха юм. Депутадуудтаа ажалшадай үгэhэн захилаар хэгдэhэн барилгануудые тоолоо hаа, Баргажан тосхондохи бүхы шэнэ барилгын хахадhаа ехэнь болохо.

И. ЖИРЯКОВ,
Баргажанай поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ЕХЭ ШАЛГАЛТЫН УРДА

Манай театр өөрын hонин түүхэтэй юм. 1975 ондо гушан жэлэйнь ой гүйсэхэ. Энэ хугасаа соо нилээд олон зүжэгүүдые найруулан табижа, хүн зоной коммунис үзэл бодолтойгоор, дүрбэн тэгшээр хүмүүжэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулhан байна. Нэгэ акттай зүжэгүүдhээ эхилээд, хэды үйлэhөө бүридэhэн томо пьесэнүүдые нютагайхиднай хаража, баясаhан байха юм.

Зүгөөр хүн зониие баясуулхын, тэдэнэй магтаал юрөөлдэ хүртэхын тула тэнсэлгүй ехэ оролдолго гаргаhан шуу. Энэ талаар Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Радна Ешонович Ешоновой алдар габьяа илангаяа ехэ. Арадай театр анха түрүүн байгуулалсажа, репертуараа тон зүбөөр, эрхэ байдалай эрилтэдэ харюусамаар зохёожо, залуу эдэбхитэдые бэлиг шадабаридаа hургажа ябаа. Мүнөө пенсидэ гараашье hаа, миин hуужа шададаггүй, театрайнгиа ажал хэрэгээр ходо hонирхожо, сэдьхэлээ табидаг гээшэ.

Энэ жэлэй июль hарада Улаан-Үдэдэ, Сибирь болон Алас Дурна зүгэй арадай театрай, мүн театральна бүлгэмүүдэй зональна харалга болоо hэн. Тон харюусалгатай энэ харалгада Монголой Арадай республикын Гүрэнэй шангай лауреат Ч. Ойдобой «Далан Худалша» гэжэ шог ёгто, энеэдэ наадатай зүжэг табижа, эрхим hайн сэгнэлтэдэ хүртөө hэмди. Зүгөөр лауреадууд болоhонооро омогорхожо ябаагүй, уран бэлигээ мүлин хурсадхажа, образ бүхэнөө тодо hонор, бүришье удхатай болгохые оролдоо бэлэйбди. Ушар иимэhээ аймагайнгаа ажахынуудиар ябажа, зүжэгөө табидаг байгаабди. Үндэр наhатай, мүн залуушье хүнүүдэй hанамжа, ажаглалтые сэдьхэлдээ дүтөөр хадуун абажа, наадаhан зүйл бүхэнөө бодомжолжо ябахада тон туhатай байгаа.

Харин энэ hарын hүүл багта Москва ошожо, арадай театрай бүхэроссин харалгада хабаадалсаха болонhондоо тон ехэ баяртайбди. Энэ харалгада монгол драматург Ч. Ойдобой «Далан Худалша» гэжэ зүжэг табихабди. Зүжэгэй рольнуудта коллективэймнай гэшүүд булта шахуу наадаха. Мүнөө образ бүхэнөө нарилан мүлижэ, бэлэдхэл хэжэ байнабди.

Москвада зүжэг табиха тон харюусалгатай шалгалта болоно. Бүхы сэдьхэлhээ наадажа, республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалхые оролдохобди.

Октябриин hайндэрэй ерэхэ тума театрайнгаа хүгжэлтэ дабшалтые дурсан hанадагби.

Б. ЧОЙНЖУРОВ,
Хурамхаанай аймагай Барханай арадай театрай режиссер.

ЭЛҮҮР ЭНХЭ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Коммунизмын материально-техническэ базэ байгуулхын тула эрдэм наукын хүгжэлтые түргэдхэхэ шухала гэжэ партиимнай XXIV съезд дээрэ онсолон тэмдэглэгдээ hэн. Энэ шугамай урагшатай бэелэл бидэ врачнарай — хүн зоной элүүрые хамгаалха хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэридэшье үзэгдэнэ.

Би, жэшээнь, Буряадайнгаа республиканска больницада арбаад жэл хүдэлжэ байнаб. Энээхэн үе соо хүдэлхэ арга боломжомнай тад ондоо болоо. Элдэб нарин оньhон техникэ табигдана, үбшэ элирүүлхэ арга методүүд эрдэм наукын түрүү түйлалтануудай хүсөөр хэгдэнэ. Манай больницада Советскэ Союзда ямар арга хэгдэдэг бэ, — тэрэ булта хэгдэнэ, эгээл нарин — зүрхэнэй, бөөрын, нюдэнэй ба бусад операцинуудай амжалтатай үнгэргэгдэдэг болоhониинь элитэ. Эдэ бүгэдэ түйлалтанууд илангаяа КПСС-эй XXIV съездын hүүлээр эли бодо олошороо юм. Юундэб гэхэдэ, совет хүнэй ажабайдал hайжаруулха, тэрэнэй элүүрые сахиха хүдэлмэрие дээдэ хэмжээндэ хүргэхэ гээшэ юhэдэхи табан жэлэй гол зорилго болоhон байна бшуу. Парти, правительствынгаа энэ ябуулгые иимэхэн жэшээгээр баталhуу: гүрэнэй медицинскэ промышленностьда юhэдэхи табан жэлэй туршада 53 автомат ба хахад-автомат лини, медицинскэ оньhон хэрэгсэл бүтээдэг 600 шэнэ түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэhэн байна. Энэ ябуулгын ашa үрые бидэ, врачнар, гансата үзөөбди: ажал хүдэлмэридэмнай хэрэгтэй элдэб орёо оньhон түхеэрэлгэнүүд олон болоо. Тэдэнэй ашаар үбшэ саг соонь, түргэн элирүүлхэ, аргалха хүдэлмэринүүд hайжарна. Эритэ зэмсэг хэрэглэнгүй нюдэндэ операци хэхэ (жэшээнь, нюдэнэй ямар нэгэн hудаhанай муудахада, үбшэн газарыень отолжо халад, элүүр хубинуудыень залгаха) нарин түхеэрэлгын бии болоhон үе сагта ажаhуунабди. Энэмнай медицинскэ лазерна элшэ тула хэрэглэжэ эхилhэнтэй холбоотой.

Иимэ асари ехэ хүгжэлтын үе сагта ажаhуухада, ажаллахада урматай. Энэ үе сагнай Агуухэ Октябриин революциhаа эхилhэн гээд бодохо бүришье бахархамаар байдаг даа.

В. ХАРЛОВА,
республиканска больницын врач.

СЭДЬХЭЛhЭЭМ ГАРАДАГГҮЙ hАЙНДЭР

Октябрь... Хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ ондоохоноор hанагдадаг hайндэр шуу. Хэрбээ Октябриин революциин болоогүй hаа, манай Эгэтын-Адагай шарай ямар байха hааб гэжэ заримдаа бодохош.

Үнэхөөрөөшье, таби гаран жэлэй туршада тооложо барахаар бэшэ хубилалтанууд боолоо. Хэрбээ революциин урда тээ манай нютагта соёлой нэгэшье гуламтын үгы байhан hаа, мүнөө hууриндамнай клуб, библиотекэ, больница, хэлхеэ холбооной таhаг, дунда hургуули бии.

Би өөрөө дунда hургуулида математика заадагби. Юрын буряад хүнэй үри гээшэб. Дээдэ эрдэм оложо, түрэл нютагайнгаа хүн зоной үхибүүдые hургажа байха арга Октябриин революциин, ленинскэ национальна политикын илаhанай ашаар hамда олдсо.

Мүнөө жэлдэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгhөө арадай гэгээрэл тушаа хэдэн тогтоол абтаhан байна. Илангаяа хүдөөгэй hургуулиие саашадань хүгжөөхэ тушаа тогтоол бидэниие ябала ехээр зоригжуулаа. Юуб гэхэдэ, гүрэнэй зүгhөө хүдөөгэй hургуулида иимэ онсо анхарал хандуулагдажа, хүдөөгэй багшанарай байра байдалай, хүдэлмэриинь арга боломжын hайжаруулагдажа байхада хүн бүхэн оролдоно.

Мүнөөнэй үхибүүдые коммунис үзэл бодолтойгоор, Эхэ орондоо дуратайгаар, ёhотой интернационалист байхаар хүмүүжүүлхэ зорилго багшанарай үмэнэ табигдана гээшэ. Парти, правительствын табиhан тэрэ ехэ зорилгые бэелүүлхэ гээшэ совет багшанарай нангин уялга. Тиимэhээ гүрэн түрын, арад зоной этигэл найдабариие hайнаар бэелүүлхын тула мүнөөнэй багшанар үдэр бүри эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлэн, хамсыгаа шаман хүдэлхэ ёhотой болоно бшуу.

Октябрь... Мүнөөдэр революционно энэ hайндэрые бидэ тэмдэглэжэ байхадаа, хэhэн ажалаа, түйлаhан түйлалтаяа дахин шэнжэлэн хаража, өөртөө сэгнэлтэ үгэнэбди.

Ажалай бэлэг тухай багшанар элидхэжэ мүнөө шадахагүй ааб даа: hуралсалай жэлэй нэгэл четверть үнгэрбэ. Гэбэшье шадалаараал оролдожо, hайн амжалта түйлахаяа оролдохо бэзэбди.

Е. СОДНОМОВА,
Яруунын аймагай Эгэтын-Адагай hургуулиин завуч.

ПУБЛИЦИСТИКЭ

НАНГИН УЯЛГА

АГУУ ОКТЯБРЬ хүн түрэлтэнэй түүхэдэ онсо hуури эзэлнэ. Жэл бүхэн 365 хоногтой. Тиихэдэ хоног бүхэниинь өөрын илгаатай, өөрын угай намтартай. Календарь шэнжэн hуухадаа, гайхалтай «улаан» үдэрнүүдые олондо, болзоройнь ерэхэдэ, хамтаа тэмдэглэдэгбди. Энэмнай хэрэг шэнги болошонхой. гэхэдэ, элдэб олон hайндэрнүүдтэ бидэ дадашообди. Харин жэлэй саана энээн тухай ...ша хүн бодомжолхо... байха, зүүдэндээшье ха...гүй байгаал даа... Би нигэжэ ...дээ, манай «улаан» үдэрнүүд шанараа, политическэ шэн...алдаа гэжэ эндүүрэл гаргаhананагүйб. Марксизм-ленинизмын агуу сурталые бэелүү... совет арадай баатар габьяата ...лэй дээжэ болохо эдэ hайн...нүүд хадаа ямар тэмсэлээр ол...б гэжэ дабтан хэлэхэ дуран ... Манай али олон hайн...үүд нэгэл эхитэй, уг изагуур... Тэрэнь — Октябрь. Петрогра... бүглүү харанхы hүниие са...ан мэтээр ялас байса гэрэл... суурятуулагша «Ав...» дохёо шэнэ сагай ... түүхэ нээhэн удхатай. ...тарска революциин мандаhан hүүлээр лэ хүн түрэлтэ... ёhото түүхэ эхилхэ гэжэ ...рих Энгельс хэлэhэн юм. Эгээ ... 1917 оной ноябриин 7-до тэрэ түүхын эхин хуудаhан hэхэгдэжэ, зол жаргалта байдал зохёохын түлөө тэмсэлэй үүдэн сэлигдээ hэн.

56 жэл... Энэмнай, юрэдөө, хүнэй эдлэхэ наhанай дунда зэргын хэмжээндэ холо хүрэхэгүй болзор ха юм даа. Сэхыень хэлэхэдэ, Октябриин сасуутан-үеынэр мүнөө хаа хаанагүй ажаллажа, хүнгэн зандаа, зориг түгэлдэр ябанад ха юм. Зүгөөр түүхын энээхэн богони болзорто дэлхэйн шарай ямараар хубилаа, хүнэй оюун бодол хаана хүрөөб!

Сэбдэг хүйтэн Сибириин бүглүү хизаарта шэбээлшэhэн, түүхын хүгжэлтэhөө холо саана гээгдэшэhэн, хаанта засагай ба нютагай баяшуулай, аралжаа наймаашадай ба ламанар-бөөнэрэй хэдэн дабхар дарлалта доро хосоролгын далайн долгиндо сохигдон байhан буряад арад хэнэй ашаар жаргалай заяанда хүртөө hэм? Жэлэй дүрбэн сагта нара hалхинтай нүхэсөөд лэ, дүшэ гаран дасанда hуража hууhан 15 мянган хубалза-ламанарта бии үгыгөө hоруулаад лэ, засаг баригшадай урдаhаа шүдэеэ харуулбал, шорын тама амасаад лэ, эрхэ сүлөө, зол жаргал тухай үльгэр зохёожо, hанаа сэдьхэлээ тэжээгээд лэ, хэдышье хэсүү сагта найдал зоригоо бууранггүй ябаhан малша буряадууд большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро ород анда нүхэдөө дахан, социалис байгуулалтын сарюун замда гараhан хубитай. Энэ замнай хүнгэн байгаагүй. Хажуураа жадаар, хүрзээ буугаар шье hэлгэхэ сагууд дайралдаа, урдаа хараха оюун бэлигтэ, хурса hонор хүбүүд, басагадаа ангиин тэмсэлэй, дайн байлдаанай дүлэн соогуур алдахашье ушар тохёолдоо. Зүгөөр түүхэдэ түрүүшынхиеэ гүрэн түрэтэй боложо, хуби заяагаа гартаа абаhан буряад арад Ленинэй партиин, социализмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байhанаа нэгэнтэ бэшэ харуулаа. Тэрэнэймнай гэршэ республикымнай Улаан тугта толорhон гурбан эрдэни: Ленинэй, Октябриин революциин, Арадуудай хани барисаанай орденууд болоно бэшэ аал!

1973 он манай республикын ажалшадта онсо удхатай жэл. Юуб гэбэл, Буряадай Автономито Совет Социалис Республикынгаа 50 жэлэй алтан ойе тэмдэглээбди. Юуб гэбэл, энэ жэл Монголэй Арадай Революционно партиин 1-дүгээр съездын зарлагдаhан, түүхэтэ хубисхалайнь үлгы болоhон Хяагта хотомнай Сүхэ-Баатарай орденоор шагнагдаа. Юуб гэбэл, Улаан-Үдымнай аймагай ажалшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, КПСС-эй ЦК-гай, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта мүнгэн шантайгаар хүртэбэ. Юуб гэбэл, энэ жэлдэ 559 эрхим малшадаймнай сээжэдэ гүрэн түрымнай орден, медальнууд яларба. Юуб гэбэл, Борьёо талымнай суута хонишон Гасарун Рабдаев Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Юуб гэбэл... тоолохо болоо hаа, олон байна даа, ажалаймнай амжалтанууд. Теэд бидэ, совет хүнүүд, ойн баяр болон алдарта hайндэрнүүдээ угтахадаа, түйлаhан амжалтанууд, бүтээhэн хэрэгүүдээ урдаа баряад hайрхадаггүй, харин шиидхэгдээгүй асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулдаг заншалтайбди. Иимээр маниие Ленин багша hургаа. Мүнөөдэр дабаhан дабаамнай үглөөдэр ахиха үндэрэй тулга боложо үгэдэг. Амжалтаhаа амжалта, илалтаhаа илалта тээшэ зорихо гээшэ совет хүн бүхэнэй hэшхэлэй хэрэг болонхой.

Автономито республикымнай экономическа, соёл болбосоролой хүгжэлтые харуулха гэбэл, иимэ баримта дурдая: харин 40 гаран орондо промышленна продукцияа эльгээнэбди, тэды шахуу гүрэнүүдээр буряад артистнар уран бэлигээ харуулаа.

Мүнөөдэр hайндэрэйнгээ жагсаалда гарахадаа, ажалша хүнэй алдар соло дуудахабди. Манай совет орондо эгээл хүндэтэй, эгээл нэрэ алдартай хүн хэн бэ? Юрын ажалша хүн! Тэрэнэй гараар хамаг баялигнай арьбажуулагдана, тэрэнэй оюун бодолоор, hүбэлгэн ухаагаар эрдэм техникын түйлалтанууд бүгэдын албанда табигдана, тэдэнэй дундаhаа үйлэдбэриие, гүрэн түрэеэ хүтэлбэрилхэ нүхэд дэбжүүлэгдэнэ... Теэд ажалша хүндэ юун хэрэгтэйб? В. И. Ленинэй гар табилгатай совет засагай түрүүлэн гаргаhан «Эб найрамдал тухай декрет» энэ асуудалда харюусана. Нээрээшье, хүн зобохо, тулихын түлөө бэшэ, харин нарата тэнгэри доро зол жаргалаа эдлэжэ, үри хүүгэдээ үдхэжэ, хойто үеынхинүүдтээ бүри hайн байдал үршөөхын түлөө ажаhууна бшуу. Энэ талаhаа абажа харахада, Агуу Октябриин илан мандаhан Эхэ оронoймнай ниислэл Москвада hаяхан үнгэрhэн Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессто 144 гүрэнэй 3200 делегадуудай сугларhаниинь онсо удха шанартай. Амгалан тайбан байдал түби дэлхэй дээрэ хангахын тула элдэб политическэ шэглэлтэй олониитын хүдэлөөнэй хүсэ нэгэдхэе гэhэн уряа доро тус конгресс үнгэржэ, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй ёhoор партиин ЦК-гай, тэрэнэй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, совет правительствын эсэшэ сусашагүйгөөр, сэсэн мэргэнээр ябуулжа байгаа политикань дэлхэйн табан түбиин арадуудай дура сэдьхэлдэ, хэтын эрмэлзэлдэ зохилдоно, харюусана гэжэ үшөө дахин гэршэлэгдэбэ.

Совет гүрэн — эб найрамдалай найдамтай түшэг тулгуури байhаниинь мэдээжэ. Тиимэhээ бидэ, совет эрхэтэд, бүри оролдосотойгоор ажаллан, Эхэ оронойнгоо хүсэ арьбадхалсаха, шадал зэргээрээ гэрэлтэ hайхан ерээдүйе дүтэлүүлэлсэхэ уялгатайбди. Энэ уялгаhаа ондоо нангин хэрэг гэжэ хаана байхаб!

С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

АГУУЕХЭ ХУБИСХАЛАЙ ОРДЕНДО ХҮРТЭГШЭД

Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой hаалишан Н. Л. Тадвашкина.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Д. Б. Сундуев.

Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой механизатор Л. З. Моксонов.

Тэр барилгын комбинадай бригадир Г. И. Песков.

Зэдын аймагай Борьёогой совхозой хонишон Д. Я. Свистунов.

УЛААН-ҮДЭ ХОТЫМНАЙ ГАЛНУУД

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БАЯР ДЭЭРЭ БАЯР

Агууехэ Октябриин 56 жэлэй алдарта ой. Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай ниислэл хотын үйлсэ гудамжануудай гэр байшангууд «гоёолойнгоо хубсаһа үмдэнхэй» яларан толорно, улаалзай мэтэ улаабхилһан тугуудаа һамилзуулна. Һаяхан баригдаһан шэнэхэн байшангууд тэдэнэрэй дундаһаа илгаран, эээдээ хүлеэжэ ядаһан мэтээр үзэгдэнэ. Хэн айлайхи золтойдоо эгээн түрүүлэн эдэ байшангуудта нүүхэб, хэнэй хүбүүн золтойдоо хоймор таладань һуужа, хүндэтэ айлшадаа һайндэрөөр амаршалан уттахаб! Судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, алба хаагшад иимэ золдо хүртөө.

— Партизанска үйлсэдэ 80 айлай ажаһууха шэнэ байшан баригдажа дүүргэгдээд, үнгэрэгшэ пятницада гүрэнэй комиссиин үзэмжэдэ табигдаа. Управлениимнай барилгашад энэ байрые судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, алба хаагшадта һайндэрэй бэлэг болгон бариба, — гэжэ Буряадай барилгын управлениин главна инженер Леонид Михайлович Людалуи омог баяртайгаар хөөрэнэ.

Шэрын үнэрөөр анхилһан шэнэхэн байрын ордер гартаа бариһан барилгашадшье баяртай. Тэдэнэрэй ажаһууха 80 айлай шэнэ байшан 41-дэхи кварталда баригдажа, ашаглалгада үттэбэ. 36-дахи номер «энгэр дээрээ» зүүһэн энэ байшан соо һайндэрые угталгын болон шэнэ байра толлолгын хоёр дабхар баярай хундаганууд байһал үргэгдэбэ.

ДОСААФ-ай сэрэгэй-техническэ һуралсалай һургуулиин шэнэ байшан 20-дохи кварталда бодхоогдоо. Энэ мянган томо байшан 3000 дүрбэлжэн метр талмай эээлнэ.

Һайндэрэй үдэшэ Ильичэй лампочкын гэрэл эдэ байшангуудай сонхоор яларжа, Улаан-Үдын үй түмэн «одо мушэдтэй» ниилэн сасарба. Бурладай барилгын управлени жэлэй эхинһээ хойшо дүн хамта 26 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалтада үтөө.

40 ТҮРЭ НАЯРБА

Һайндэр. Иимэ үдэрнүүдтэ инаг хоёр бэе бэедээ дуратай байһанаа мэдүүлжэ, түрэ хуримаа хэдэг гуримтай. Илангаяа хүн түрэлтэндэ эрхэ сүлөө түхөөһэн Агууехэ Октябриин һайндэрэй үдэрнүүдтэ түрэ найр олоороо оолодог. Тингэншьегүй яахаб. Энэ үдэр—совет залуушуулай зол жаргалай дэмбэрэлтэ үдэр ха юм.

Улаан-Үдымнай залуушуулшье энэ гуримые алдадаггүй. Гансахан эдэ үдэрнүүдтэ 40 ондоо түрэ хурим наяржа, гал гуламтаяа түхеэрэн түбхинэһэн шэнэ 40 айл городтомнай нэмэбэ. Жэшээ болгон нэгэ хэдыень эндэ дурдая. Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэр Д Ж. Раднаев, Л. Мариева, жолоошон Ц-Е. Доржиев, совхозуудай нэгэдэлэй үйлэдбэриин республиканска управлениин экономист Н. Нимаева болон бусад олон залуушуул хуби залагаа холбожо, айл гэр болобс.

— Юрын хүдэлмэришэн, таряашадай бүлэ сооһоо хүмүүжэн гараһан залуушуулай хуби залагаа ниилүүлжэ, айл болохыень яһала хараһан, гэршэнь болоһон байхаб. Капиталис оронуудайхидал адли ерээдүй тухайгаа һанаагаа зобоһон, хүдэлмэригүйдэжэ. мүрөө алдажа сүхэрһэн хүниие айл бологшодой дунда хаража үзөөгүйб, бултанай шарай сэлмэг, баяр жаргалаар толорон байдаг. Октябриин революциин аша, юрын ажалша хүнэй зол жаргал энэл даа гэжэ ойлгодогби,—гээд гэрлэлгын ордоной директор Тамара Цыбенова хөөрэнэ.

Гэр бүлэ болохо гээшэ хүнэй ажабайдалай эгээл харюусалгатай үе болоно. Түрэ хуримайнь урда тээхэнэ олохон залуу айлнуудые үдэр бүхэн амаршалжа байдаг хүнэй иигэжэ хэлэхэдэнь, баясамаар байгаа һэн. Жэлэй эхинһээ хойшо аяар 1105 залуу айл түбхинэжэ, Тамара Цырендоржиевнагай гарһаа гэрлэһэн тухайгаа үнэмшэлгэ абажа баясаа бшуу. 1105 залуу айл!

Эдэнэрнай хэд гээшэб? Ол онхидынь эрдэмэй орьёл өөдэ дабшажа ябаһан студентнэр, эрхим ажалаараа суурхаһан залуу хүдэлмэришэд, алба хаагшад болоно.

ШАНДА ХҮРТЭГШЭД

Совет хүнүүд Октябриин һайндэрэй дүтэлэн ерэхэтэ жэлһээ жэлдэ социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар эбхэрүүлжэ, эдэбхи үүсхэлээ дээшэлүүлдэг, ажалайнгаа эршэ хүсэ шангадхадаг заншалтай. Авиационно заводой хүдэлмэришэд, алба хаагшад энэ һайн һайхан заншалые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ сахижа ябадаг. Тиимэһээ тэдэнэр байгша оной арба һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа баяртайгаар мэдээсэбэ. Иигэжэ городой предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эээлһэн тус заводой коллективтэ дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Агууехэ Октябрине ажалай бэлэгүүдээр угтаһан авиаторнууд һайндэрэй демонстрациин үедэ Железнодорожно районой предприятинуудай жагсаалай түрүү манлайда ябаха золдо хүртөө. Заводой коллектив энээгээр урмашана, үшөө һайнаар ажаллахаар бэеэ зэһэнэ.

Ажалдаа амжалта туйлажа, һайндэрые угтаһанайнгаа түлөө мүн лэ Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэһэн В. К. Суворов, С. И. Волков, Л. К. Игумнова болон бусад олон хүдэлмэришэд, алба хаагшад нүхэдэйнгөө дунда омог дорюунаар алхалхань.

ЛВРЗ-гэй соёлой ордоной дэргэдэхи уран һайханай бүлгэмэй хоор холо ойгуур суурханхай. Слесарь, токарь, машинист гэхэ мэтэ элдэб мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд, алба хаагшад тэрэнэй бүридэлдэ ороно. Буряадай АССР-эй габьяата артист В. И. Хижняков энэ хоорые хүтэлбэрилнэ. Тэрэ эрхим дуушадай коллективые эмхидхэжэ шадаа. Уран һайханай коллективүүдэй Бүхэсоюзна харалтын лауреат болоһон ушар энээниие элеэр гэршэлнэ.

Октябриин 56 жэлэй ойтой дашарамдуулан, КПСС-эй обком тус коллективые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаад, гэшүүн бүхэндэнь дипломуудые, дурасхаалай часуудые барюулба.

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ 1923 ондо хүдөө ажахыда дээдэ, тусхай дунда һургуулитай 68 мэргэжэлтэ хүдэлжэ байбал, мүнөө тиимэ эрдэмтэй 2990 мэргэжэлтэ ажаллана.

☆ Буряад орондо Советскэ Союзай 34 Герой, Социалис Ажалай 52 Герой бии юм. Тинхэдэ 1100 гаран Эхэ-герой республикадамнай бии.

☆ СССР-эй арадай 3 артист, РСФСР-эй арадай—9, РСФСР-эй габьяата — 27, Буряадай АССР-эй арадай—30, Буряадай АССР-эй габьяата 181 артист [...] лика дотор хүдэлнэ.

☆ РСФСР-эй һур[...] габьяата 121, БурА[...] һургуулиин габьяат[...] багша, РСФСР-эй [...] 60, БурАССР-эй [...] 271 врач Буряад [...] ажаллана.

☆ СССР-эй Верхо[...]ведтэ — 14, РС[...] Верховно Соведтэ 5 [...] республикаһаамнай [...]данхай. Республик[...]ховно Соведтэ 137, [...] Соведүүдтэ, 8134 [...] һунгагдаһан байна.

АНГИИН ТЭМСЭЛ ШАНГАДАНА

Эрилтэ табина

НЬЮ-ИОРК. (ТАСС). Хүдөө ажахын оньһото техникэ бүтээдэг США-дахи эгээн ехэ — «Интарнэшнл харвестер» гэжэ компаниин 40 мянган хүдэлмэришэнэй хоёр долоон хоногой турша соо үргэлжэлһэн буһалгаан илалтаар дүүрэбэ. Буһалгаалагшадай эрилтэнүүдые компаниин эээд дүүргэхэ баатай болоо.

180 мянга гаран хүдэлмэришэнэй буһалгаа хэхэ аюул тохёолдуудхадань, ажалай шэнэ хэлсээ профсоюзтай баталха тухай автомобиль бүтээдэг эгээл ехэ монополинуудай нэгэн — «Форд мотор компаниин» захиргаан соносхоһон байна. Эн[...] сээнэй үндэһөөр хүд[...]ришэдэй салин хү[...] дээшэлүүлхээр, пенсе[...] галга нэмээгдэхээр [...]лагдана.

Мүнөө автомобиль[...]шэдэй профсоюз авто[...] бүтээдэг ондоо ком[...] «Дженерал моторс» компанитай хөөрэлд[...]дые хэжэ байна. Хэрб[...] дэлмэришэдэй эрилтэ[...] захиргаанай зүгһөө но[...] 19 болотор хангаагүй [...] һаань, компаниин бү[...] водуудта буһалгаан [...] гэжэ профсоюзай хүтэ[...] соносхоһон байгаа.

ТҮБЭЙ ГАЗЕТЭНҮҮД БАРЛАГДАН ГАРАБ[...]

ЛОНДОН. (ТАСС). Сүүдэй мүрдэлгэдэ ороод байһан машина бүтээгшэдэй нэгэдэмэл профсоюзтай һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлэн, типографиин механигуудай, электригүүдэй 24 часай буһалгаа соносхоһон дээрэһээ, ноябриин 5-най үглөөгүүр Англида национальна түбэй газетэнүүд барлагдан гарабагүй. «Кон-Мек» заводой хүдэлмэришэдые дэмжэһэнэйнгээ түлөө энэ проф[...] «промышленна три[...]лаар» яладагдаа һэн.

Лондон, Манчестер, [...]мингем, Глазго ба [...] индустриальна ехэ е[...] хотонуудтахи промы[...]ностиин элдэб һалбар[...]дай олон зуугаад мянга[...] дэлмэришэд машина б[...]шэдтэй һаналаа нэгэ[...] буһалгаанда хабаадана.

МАШИНА БҮТЭЭГШЭДЫЕ АЖАЛШАД ДЭМ[...]

ЛОНДОН. (ТАСС). «Кон-Мек» заводой хүдэлмэришэдэй буһалгаае дэмжэһэнэйнь түлөө «промышленна трибуналаар» тохогдоһон 75 мянган фунт-стерлинг ялые буруушааһан машина бүтээгшэдэй нэгэдэмэл профсоюзые дэмжэжэ байһан тухайдаа Англиин улам олон ажалшад мэдүүлнэ. 250 мянган хүдэлмэршэниие түлөөлдэг Ехэ Манчестерэй профсоюзай хүтэлбэрилэгшэд, Бристольдэхи «Стин мотор [...]пани» гэжэ фирмын за[...] автомобиль бүтээгшэд, [...]ди хотын хэдэ хэдэн [...]приятинуудай профсо[...] эдэнэй дунда бии.

Англиин машина бү[...]шэдтэй һанал нэгэтэй [...]гын национальна буһа[...]да хабаадаха хүсэл[...] байһан тухайдаа олон [...]баад мянган ажалшад [...]дүүлнэ.

США-да хүдэлмэригүйшүүл олошорно

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Ажалай министерствын тунхаглаһан баримтануудай ёһоор, сентябрь һарада Америкын Холбоото Штадуудта 4,1 миллион хүдэлмэригүйшүүл тоологдоһон байна. Энэнь ороной ажаллах[...] хабатай бүхы хүн зон[...] процентнь болоно. Не[...]дэй (8,3 процентнь), [...]шуулай (14 процентнь) [...]да хүдэлмэригүйшүүл [...]гаая олон.

ОКТЯБРЬ ТУХАЙ АРАДАЙ АМАН ЗОХЁОЛЬОО

Багша Ленинэй
ухаанһаа
Бадаран гараһан
Октябрь!

***

Амгалан тайбан
байдалнай
Агуу Октябрьһаа
эхитэй юм.
Хамтаараа хүдэлһэн
ажалнай
Коммунист Ленинһээ
захяатай юм.
Хүхюун зугаатай
байдалнай
Хубисхалта Октябрьһаа
эхитэй юм.
Урилдан ябажа
хүдэлһэмнай
Ульянов Ленинһээ
захяатай юм.

***

Зоной сэдьхэл —
партида,
Золой харгы—
коммунизмда.
Амгалан тайбан һууха
Алтан саг гээшэ.
Большевик хуулиин
һайханда
Буряад зон жаргалтай.
Коммунис хуулиин
һайханда
Хүдэлмэришэн зон
жаргалтай.

***

Аршаан булагаар
бадарһан
Арюун Байгалнай
тунгалаг.
Арад зониие жаргуулһан
Алдар солото Октябрь.

***

Байгал далайн
Уһан тунгалаг.
Багша Ленинэй
Ухаан тунгалаг.

***

Бороолһон һалхинай
тогтоходо,
Булжамуур шубуун
жэргэбэ
Большевик хуулиин
тогтоходо,
Буряад арад жаргаба

***

Буряадай жаргалта
байдал
Большэвик парти
зохёогоо.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЭЙ ПРОГРАММА

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй Москвада болоһон бүхэдэлхэйн конгрессые дэлхэйн арадуудай генеральна ассамблей гэжэ уласхоорондын олониитэ нэрлэнэ. Конгрессэй дүнгүүдые согсолһон хэблэлэй олон тоото статьянууд дотор, элдэб оронуудай ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадай хэлэһэн үгэнүүд соо дээдэ хуралдаанай хүдэлмэри аша үрэ ехэтэй байгаа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ Конгрессэй гол шухала хэрэг болоһон байна гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Конгрессто хабаадагшад үгэнүүдые хэлэхэһээ гадна, эб найрамдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй тодорхой ябуулгануудые хараалһан байна. Бүхэдэлхэйн конгресс эб найрамдалай бүхы хүсэнүүдые саашадань нэгэдүүлхэ арга олгоно», — гэжэ ГДР-эй «Берлинер цайтунг» газетэ бэшэнэ.

Конгрессэй амжалта Л. И. Брежневэй хэлэһэн гүнзэгы удхатай үгэтэй таһаршагүй холбоотой юм гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ тэмдэглэнэ. Энэ үгэ дотор уласхоорондын байдалда гүнзэгы сэгнэлтэ үгтөө.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй Москвада болоһон бүхэдэлхэйн конгресс эб найрамдалай түлөө хүн түрэлтэнэй тэмсэлдэ түүхэтэ шата болоно. Конгресс дэлхэйн олониитын хэрэг боложо үнгэрөө. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй хүдэлөөнэй түүхэдэ иимэ ехэ дээдэ хуралдаан үнгэргэгдөөгүй гэжэ Чехословакиин «Земледельскэ новины» газетэ бэшэнэ.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессэй дэлхэйн арадуудта хандаһан уряа ба бусад документнүүдынь түүхэтэ удха шанартай байна гэжэ «Унзере цайт» (ФРГ) газетын түрүү бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Афикын, Азиин оронуудтай һаналаа нэгэдэлгын Кипрэй комитет Конгрессэй дүнгүүдые халуунаар һайшаана.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

УЛААН-БААТАР

МОНГОЛ-БОЛГАР ХАМТЫН КОММЮНИКЕ

ТАСС

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков түрүүтэй НРБ-гэй партийно - правительственна делегациин хани ёһоной албанай хэрэгээр МНР-тэ ерэһэн тухай Монгол-болгар хамтын коммюнике эндэ тунхаглагдаба.

Марксизм-ленинизм, социалис интернационализмын эгэршэгүй гол ёһонуудта үндэһэлһэн МНРП-гэй ба БКП-гэй, МНР-эй ба НРБ-гэй хоорондохи харилсаа холбоон, хани барисаан хүгжэн һалбаржа байна гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

СССР-тэй аха дүүтэй харилсаа холбоогоо хэлбэришэгүй бэхижүүлхэ, социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй хүсэ шадалые али болохоор хүгжөөхэ гээшэ хоёр партиин, гүрэнэй арадуудай интернациональна уялга болоно гээд хоёр тала нэгэн һаналтайгаар мэдүүлбэ.

Советскэ Сорзай ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолгын ашаар уласхоорондын оршом соо боложо байһан хубилалтануудые батадхаха шухала гэжэ хоёр тала тэмдэглээ.

Ази түбидэ аюулгүй байдал хамтаараа хангаха бодол энэ түбиин бүхы арадуудай, оронуудай үндэһэн эрилтэнүүдтэ, аша туһада харюусана гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй социалис оронуудта эсэргүү, эб эе таһалһан хорото муухай ябуулгануудые хоёр тала эрид буруушаагаа.

СТОКГОЛЬМ

Агууехэ Октябриин ойн хүндэлэлдэ

ТАСС

Агууехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан олониитын түлөөлэгшэдэй баярай суглаан Швециин ниислэл хотын эгээн ехэ залнуудай нэгэн соо болобо. «Швеци—СССР» гэһэн бүлгэмүүдэй холбооной түрүүлэгшэ профессор Гуннар Инге суглаан дээрэ үгэ хэлэхэддээ, Агууехэ Октябриин туйлалтануудай түүхэтэ үүргые, бүхы дэлхэй дээрэ бата эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай элитэ ехэ габьяатай байһые тэмдэглээ.

РСФСР-эй культурын министрэй нэгэдэхи орлогшо Е. В. Зайцев суглаанда хабаадагшадые амаршалба.

Швецидэ үнгэргэгдэжэ байһан совет соёлой үдэрнүүдтэ хабаадагша Россин Федерациин искусствын уран бэлигтэн мэргэжэл шадабаряа харуулжа, суглаагшадые баясуулба.

ГАВАНА. (ТАСС). Агууехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо, Кубын ажалшадай профцентрэй XIII съездэдэ зорюулагдаһан «хани барисаанай хайлуулга» совет, кубин булад хайлуулагшад Кубын металлургическа эгээн ехэ комбинадуудай нэгэндэ — «Хосе Мартида» хэбэ.

Советскэ Союзай, Кубын булад хайлуулагшадай хамтын «хани барисаанай хайлуулга» заншалта болонхой.

ГАМБУРГ

ГКП-гэй СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

Германиин Коммунис партиин съезд эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Гурбан үдэрэй турша соо съездын 850 гаран делегат эб найрамдалай ба Европын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэхэ, ажалшадай демократическа ба социальна эрхэнүүдые сахин хамгаалха талаар Германиин Коммунис партиин зорилгонуудые зүбшэлһэн байна.

ГКП-гэй ээлжээтэ зорилгонууд тухай тогтоол съездын делегадууд абаба. Уласхоорондын байдал һайжаруулха хэрэгтэ Советскэ Союзай, социалис бусад оронуудай үүргэ айхабтар ехэ гэжэ энээн дотор тэмдэглэгдэнэ. Социалис оронуудтай Федеративна Республикын баталһан договорнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө ГКП тэмсэнэ гээд тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Чилидэ сорэгэй хунтын үйлэдэжэ байһан хархис муухай ябуулгануудые ГКП буруушаан, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө түрмэдэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ табина.

Съезд Германиин Федеративна Республикын ажалшадта хандаһан хандалга абаад, ГКП-гэй Уставта зарим тэды хубилалтануудые оруулһан байна.

Съезд ГКП-гэй правлениие, мүн партийна бусад зургаануудые һунгаа. Г. Мис —Германиин Компартиин түрүүлэгшээр, Г. Готье-Түрүүлэгшын орлогшоор һунгагдаа.

Шэнэ бүридэлэй правлениин түрүүшын пленум дээрэ правлениин президиум һунгагдаба. Г. Мис, Г. Готье, К. Бахман, М. Рейман, М. Эрлебах болон бусад тэрэнэй Баушман, П. Анганфорт, К. бүридэлдэ ороно.

Съездын хүдэлмэреэ дүүргэһэнтэй дашарамдуулан, Гамбургын ажалшадай ехэ митинг «Конгрессүдэй түбтэ» болобо. ГКП-гэй түрүүлэгшын орлогшо Г. Готье, аха дүү партинуудай түлөөлэгшэд съездын айлшад митингдэ хабаадагшадта хандан, үгэ хэлэһэн байна.

КАИР

Каирта болоһон пресс-конференц[...]

ТАСС

Египедэй Араб Республикын правительствын түлөөлэгшэ Ахмед Анис, Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэ генерал Эзз Эд-Дин Мухтар эндэ болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэһөө гадна, нютагай ба гадаадын журналистнуудай асуудалнуудта харюусаһан байна.

Буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээгээ Израиль нэгэнтэ бэшэ эбдэжэ, Суэц хотые булимтаран эзэмдэхые һэдэн, хэдэ хэдэн сэрэгэй ябуулгануудые хэһэн байна гэжэ генерал Мухтар тэмдэглээ. «Тиигээшье һаань, Суэцые хамгаалагшад Израилиин эээрхэг түримхэйшүү[...] шанга харюу сохилто х[...] олон солдадыень хүлһө[...]буулгаһан, ехэ техник[...] һандааһан байна», — [...] генерал мэдүүлбэ.

Египедэй Араб Респу[...]кын президент А. Са[...] һүүлэй үедэ Сириин, Ку[...]дэй, Саудовска Аравиин, [...]жирай толгойлогшонор[...] хөөрэлдөө хэхэдээ, Изр[...]лиин эээрхэг түримхэйш[...]дэ эсэргүүгээр Араб [...]нуудай хамтаараа бэелү[...] ябуулгануудые зүбшэл[...] саашанхи хэмжээ ябуу[...]нуудайнгаа түсэб зохёо[...] байна гээд Ахмед Анис, [...]респондентнүүдэй асууд[...]нуудта харюусахадаа, [...]дэглэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Португалиин колонизаторнуудые буру[...]

ТАСС

Гвиней-Бисаугай Республикын зарим районуудые Португалиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хуули бусаар булимтаран эзэмдэлгые, мүн республикын улад зондо эсэргүүгээр эдэнэй хэһэн эээр[...] түримхэй харата ябуу[...]нуудые буруушааһан [...]тоолые ООН-ой Генер[...]на Ассамблей олонхиин [...]гаар һайшаан абаба.

ХЭН ХААНА ОШОХО ДУРАТАЙБ?

Ленинэй орденто оперо, баледэй театрта — мүнөөдэр, үглөөдэрэй үдэшын наймаан часһаа Ленинградай эстрадын концерт.

Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой Соёлой ордондо — мүнөөдэр үглөөнэй 10 часһаа заводой хүдэлмэришэдэй хүүгэдэй һайндэр болохонь. Удаань соёлой ордонгой уран һайханай бүлгэмэй һайндэрэй концерт болохо. Мүн үдэрэй 12, 18, 20 часһаа «Выборгская сторона» гэһэн уран һайханай кинофильм харуулагдаха.

Үглөөдэр — ноябриин 8-да үдэрэй 11 часһаа кукольна театрай зүжэг харуулагдахань. Тэрэшэлэн үдэшын 8 часһаа уран зохёолой концерт. Эндэ Горький хотоһоо ерэһэн РСФСР-эй габьяата артист, гүрэнэй шангай лауреат В. В. Серебряков сээжээр шүлэг, поэмэнүүдые уран гоёор уншаха. Удаань соёлой ордоной уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд концерт харуулха, наада зугаа дэлгэхэ байна.

«Прогресс» кинотеатрай улаан залдань — мүнөөдэр 9 час 40 мин. 14 час, 16 час, 18 час, 20 час, 21 час 50 минутаһаа «Последний гайдук». Ногоон залдань — 9 час 40 мин., 14 час. 20 часһаа «Звёзды не гаснут», 16 час, 18 час, 21 час 50 минутаһаа «Жизнь на грешной земле» гэһэн уран һайханай фильмүүд харуулагдаха.

Ноябриин 8-да кинотеатрай улаан залдань—10 час, 12 час, 14 час, 18 час, 20 час, 21.40 минутаһаа «Иван Васильевич меняет профессию» гэһэн уран һайханай кинокартина харуулагдахань. Ногоон залдань — 10 час, 11 час 40 минутаһаа «Включите северное сияние», 13 час 20 мин., 17 час 30 мин., 21 час 40 минутаһаа «Последний гайдук», 15 час 20 мин., 19 час 30 минутаһаа «Звёзды не гаснут» гэһэн кинофильмнүүд харуулагдаха.

«Дружба» кинотеатрта — ноябриин 7—8-най үдэрнүүдтэ 10 час, 11 час 40 минутаһаа «Тайна кукушки», 13 час 20 мин., 15 час 20 мин., 19 час 20 мин., 21 час 10 минутаһаа «Мачеха» гэһэн үргэн экран дээрэ харуулагдадаг үнгэтэ кинофильм.

«Октябрь» кинотеатрта — мүнөөдэр 10 часһаа мультфильмнүүд, 12 час, 14 час, 16 час, 18 час, 20 час, 21 час 50 минутаһаа «Последний гайдук», ноябриин 8-най үдэр 10 часһаа мультфильмүүд, 12 час, 14, 16 час, 18 час, 20 час, 21 час 50 минутаһаа «Иван Васильевич меняет профессию» гэһэн уран һайханай фильм харуулагдахаа.

«Аршан» тосхоной кинотеатрта — мүнөөдэр, үглөөдэр 15 час 30 минутаһаа «Белый флюгер», 17 час, 19 час, 21 часһаа «Дача» гэһэн уран һайханай фильмүүд харуулагдаха.

Тэрэшэлэн сэмбын фабрикын, мяха-консервын комбинадай, «Электромашина», шэлэй, хиршисын, судна бүтээлгын заводуудай клубууд, соёлой ордонуудта һайндэрэй концерт, залуушуулай зугаа наадан үнгэргэгдэхэ байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ нүхэр А. П. Кириленкын хэһэн элидхэл (эхиниинь). Орон доторой һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Нүхэр А. П. Кириленкын хэһэн элидхэлэй үргэлжэлэл.

Гурбадахи хуудаһанда. Нүхэр А. П. Кириленкын хэһэн элидхэлэй түгэсхэл. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

9.45 — Парти, Эхэ орон, Октябрь тухай дуунууд. 9.55 — Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай. Агууехэ Октябриин социалис революциин 56-дахи ойдо зорюулагдаһан ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй һайндэрэй демонстраци. 12.30— Буряадай искусствын мастернуудай концерт. 13.10— Үхибүүдтэ — «Улаан галстук» — уран һайханай фильм. 14.30 — «Ленинтэй минутын туршада» — телевизионно очерк.

«Орбита» харуулна:

14.50 — Москва. Улаан талмай. Агууехэ Октябриин социалис раволюциин 56-дахи ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци. 18.00 — 18.10 — Забһарлалга. 18.10 — Үнгэтэ телевидени. «Булад яажа хатуужааб — телевизионно уран һайханай фильм (3-дахи сери). 19.20 —Үнгэтэ телевиданн. «Сэнхир галнууд». 21.20 — «Москвагай хилын саанаһаа ерэһэн а[...]шад. 21.30 — Үнгэтэ т[...]видени. Футболоор УЕ[...]гай кубогай түлөө мүры[...] ОФК (Белград) — «Дин[...] (Тб). Белградһаа дамж[...]га. Хоёрдохи тайм. 22[...] 22.30 — Забһарлалга. [...] — Футболоор УЕФА-гай [...]богай түлөө мүрысөөн [...]ря» (Ворошиловград) «Спартак» (Трнова). В[...]шиловградһаа дамжу[...] Хоёрдохи тайм. 23.15 Үнгэтэ телевидени «До[...]ние республики» — [...] һайханай фильм (1-дэх[...]ри).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[...]

Улаан-Үдэ харуул[...]

21.30 — «Кино ба [...]нэй үе» — кинолекци. [...] —Концерт.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1973 оной ноябриин 7. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-01637. Заказ №[...]